

Châng Thlan: *Rome 3:28.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: *Rome* bûa ‘Chanchin T̄hâ’ Paulan a târlanna kal zêl atâna *Rome 3:19–28* thu pawimawhna man thiam.

Vei Tûr: Rinna avâng chiaha thiamchantîr nihnaa Kristâ felna bel nih pawimawhzia hriatna fiah tak neih.

Tih Tûr: Thiamchantîrna awmzia Chiang taka hrethiam a, tihthianghlimna leh Thlarau nun hausa zâwk nêna dik taka sawi zawm thiam.

THUPI T̄HEN

I. Hriat Tûr: Pathian Tihdamna leh Sual Laka Tlançhuahna

A Engati nge soal hi, soal tih chhonzawm zêl leh rilru sũkthlêk mai ni lo vin, thlarau lam natna a ni tih hriatthiam a pawimawh?

B Thlarau lam tihdamna leh chîn dân t̄hâ inkâr inlâk lâwn dân dik chu enge ni?

II. Vei Tûr: Rinnaa Thiamchantîrna Nêna Inzawm Thupui Pawimawhte Chhûnglama Sengluh

A Engati nge dân thiltihte avâng chhandamna tih hi sâwtna nei lo a nih?

B Engati nge a thlâwna Pathian ngaihdamnain mi tam tak chu ‘khangaihna tlâwm’ lamah a hruai t̄hin?

III. Tih Tûr: Chiang Zâwka Thiamchantîrna Hrethiam Tûra Hmalâk

A Mahni-inthiam lohna tihbo nâna rinnaa thiamchantîrna t̄angkaina chu enge nge ni?

B Thiltiha chhandam nih tumnain a thlen theih loh, rinnaa thiamchantîrnain a ken tel chhandam nih inhriatna min neihtîr theih dân chu enge ni?

KHAIKHÂWMNA: Tûn kêr zirlaiah hian Paulan ‘Rinna avâng chauha thiamchantîrna’ tih chu a sawi lang a. *Rome 3:21-a*

‘Nimahsela tânah’ tih thu hmangin Paulan Rome bu thu pawimawhah min luhpui tan ta a ni.

INZIRTÎR DÂN TÛR

RAHBI 1—Chawk phûr rawh

Châng Thlan: *Rome 3:28.*

Thlarau thanna atâna thu pawimawh: Tânah chuan Protestant Siamthatna kum 500-na champhâ kan lo lâwm ta a. Hetih hunah hian, ‘Rinna avânga thiamchantîrna’ thu thiltihtheihna leh *Rome bu*-in a târlan thu pawimawh chu manthiam dân kawng kan dap a. Rinaa thiamchantîrna tluka mimal chhandamna atâna thu pawimawh dang a awm chuâng âwm lo ve.

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Rinna avânga thiamchantîrna mawlh hi member-ten an manthiamna tûrin thahnemngai taka tuh ngheh tumin bei ang che.

Sawi Hawn Nân: Dân ang taka Pathian hmâa thiamchantîr, ngaihdam ni chung a ding tûr anga in pâwl member-te chu an ngaihruat dân sawitîr la. A khawi chu nge thlen harsâ an tih zâwk ang: thurina chiâna nge, an mamawhna namên lo tak pawm zâwk chu? Pathian zahngaihnaa ngaihdam nih awmzia sawi tûrin sâwm ang che. Pathian fâte han nih tâk maina chuan eng awmzia nge a neih ang le?

Ngaihtuah Teh: Tirhkoh Paula leh Martin Luthera-te pahnih thil hmuhchhuah laimû tak chu, A dân hnâwl bo chuâng sí lo va Pathian rêldikna thil ngiât tlâk a nih theih dân an manthiamna kha a ni. An tâna pawimawh lai tak chu, chunglam rêldikna thil ngiât chu Kristan min tlâksak a, duhthusâm ang thlapa dân zawm zêlna nun nei a, Amâ duhthû ngêia misualte âia a thihsakna kha a ni. Tichuan, kan Sualte Phurtu a nih angin, Pathian dân thil ngiât dik tak, chatuan ‘thihna’

sual man chu (*Rome 6:23*) a tlâk ta. Kristan leibâ a tlâkna leh a nun thianghlim zârah, Pathianin mihring soal ngaihdamna kawng chu a hawng ta a ni.

Zawhna Sawi ho tûr:

- ❶ I tân eng thil nge hmachhawn hrehawm zâwk ang: I سوالنا avângin mamawh lian tak i nei tih pawm nge, Pathian zahngaihna a thlâwna rinchhan hmiah mai zâwk chu ni ang?
- ❷ Pathian rêldikna thil ngiatte mahnî felnaa hmachhawn zâwk tûra min nawr thîn anga lang kan mihring soal nihphunga mi hi enge ni?

RAHBI 2—Zawng chhuak rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: *Rome 3:19–28* chhûnga thuchah kan hmuh hi, Thuthlung Thar chungchâng ziaktu Leon Morris chuan, “Thu ziak tawh zawnga thu hlâwm khat pawimawh be a ni,” tiin a sawi hial mai (cited from Leon Morris’ commentary by George R. Knight in *Exploring Rome: A Devotional Commentary* [Hagerstown, Md.: Review and Herald® Publishing Association, 2010], p. 88). “Nimahsela tûnah” (*Rome 3:21*) tih hman tâkna hi *Rome* bûa Paula thusawi pawimawh ber zînga pakhat niin, a chhiartûte tân mihring soal dinhmun khirh tak siamthât beiseina hnâr a ni ta. Chuvâng chuan hêng chângte hi fîmkhur theih tâwpa kan ngaihtuah zui a ngai rêng a ni.

ZIR ZÂUNA

Hmâwrhmuhna: A dawtah hian *Rome 3:19–28* chhûnga thu pawimawh zual deuhte târlan a ni.

Heta tân hian Puitling Zirlai pângngai lama sawifiahna a tângkai thei viau ang. Zirlai belhchhah nân thu pawimawh deuhte la chhuakin, sawi belhna tlêm kan belh tel bawk ang.

I. Thiamchantîrnaa Dân Pawimawhna (*Rome 3:19, 20.*)

Thiamchantîrna lama hruai kawngah dân hi a ẵngkai a. Paulan zâu taka dân sawi nân ‘torah’ a hman hian, Mosia lehkhabu pangâte sawi nân leh Thuthlung Hlui bu pum pui sawi nante pawh a hmang ẵn a. Chutichungin, a rilrûah thianghlimna dân leh Bible-in sawi zâu nana thuruât leh rorêlna leh hlimthla rawngbâwnate pawh a lo lang fo ẵn. “Dân hnuaia awm” tih awmzia chu, sual leh Pathian hmâa thiam loh chang sawi fiah nana dân rorêlnain a phuâr tihna a ni. Chutichungin, heta thu pawimawh lai chu, dân chuan tlan tûra tihtheih a neih loh laiin, sual chinfelna kawng zawng tûr erawh chuan a tur thei sî a ni.

Dânin tû mah Pathian hmâa mi felah a siam thei lo. Kan sawi tâk ang khân, natnain natna vêk a tidam thei lo angin, dân chuan sual kawhchhuah bâk tih theih a nei lo.

Ngaihtuah Teh: Suala khat mihringte dân zawm chu faktlâk pawh a ni maithei e; mahse, engati nge dân zawmna chuan mi sual chu thiamchantîr tûra tih theih a neih sî loh?

II. “Pathian Felna” leh Dâna Felna Khaikhinna (*Rome 3:21, NKJV.*)

Rome 3:21 chhiar la. Hê thu pawimawh tak hi enge a awmzia? “Pathian felna” leh ‘dâna felna’ danglamna chu Chiang taka târlan a ni a. Hê “Pathian felna” hi Pathiana chhuak a ni a; Isuâ nun leh thihna behchhana Pathian buatsaih a ni. Hê “Pathian felna” hi mi tinte hnêna hlui, a duhin rinnaa an lo pawm mai tûr a ni—chû chu an phû rêng vâng ni lo, an mamawh êm vâng zâwka hlui an ni.

Sawi ho tûr: Thiamchantîrna chungchânga Ellen White-i thuziak Chiang ber chu *Selected Messages*, book 1, page 367-ah a chuâng a. In pâwlte chu, hê thû hian eng angin nge a nghawng a, Ellen White-in rinnaa thiamchantîrna a thlîr dân

chung a an rilru puthmangte sawitîr ang che. (Ngawrh taka ɽawngɽaina nêna hê bû phêk 300-400 ngaihtuah hi a hlâwkpuiawm hlê.)

III. Thiamchantîrna leh “Felna” Inzawmna (*Rome 3:24, NKJV.*)

Rome 3:24 hian ‘thiamchantîr’ tia lehlin Grik thumal chu sawi fiahin, thiamchantîrna leh ‘felna’ tih chu a sawi zawm chho ta zêl a ni (*Rome 3:25*).

Ngaihtuah Teh: “Khawngaihna” rah chhuah pawimawh tak pakhat chu, mi sual sim ta chu Pathianin malsâwmna vûr a, “A hmâa mi fel” a ni ta tih A “puâng” chu a ni. Tûnah, thiamchantîrna chu eng emawti laia thil thleng tawh kan ti thei ang a. Mahse thil kal mêk zêl pawh kan ti thei ang, kan mihring chak lohna avâng hian Krista chu Dîlsaktu atân kan mamawh reng a, Pathian kan lônpuinaah rinna tlâkchham châng nei kan ni sî a. In pâwlte chu hei hi zâwt la: ‘Hei hi chîk taka i ngaihtuah hnûin, i pawmpui nge pawmpui chiah lo?’

IV. “Thuphachâwina” leh “Ngaihdamna” Danglamna (*Rome 3:25.*)

Rome 3:25 hian Grik thumal pahni: *hilasterion* leh *paresis* tih a hmang ta a; chûng chu “thuphachâwina” leh “ngaihdamna/sual haiderna” tia lehlin a ni. Hêng thumal pahnihte hi mi sualte tâna Kristâ thil tihsak pawimawhzia sawi nân an pawimawh hlê a ni. Kristan Pathian rêldikna thil ngiât tlâkna kawng a hawng a. Thil ngiatte chu tlâk a nih tâkah chuan, Pathianin sual sim tân ‘ngaihdamna’ chu a hlui thei ta a ni.

Ngaihtuah Teh: Hêng thu pawimawh bîk pahnihte awmze phur chhuak ɽha zâwk tûra lehlin nân eng ɽawng kamte nge hman inhmeh ang le?

V. Thiamchantîrna leh Pathianin Misualte A Ngaihdamna Dikzia (Rome 3:26–28.)

Rome 3: 24, 25-a chhandamna kaihhnawih thil târlante chu Paulan châng *26, 27*-ah a khâikhâwm ta a. Kristâ thil tih tâk zârah, Pathianin mi sualte chu mi felah A puâng ta a; chuti chung chuan thlîrtu vîn mipuite mithmuhah Ani chu mi dik a ni thei cheu a ni. *Rome 3:28*-ah, Paulan dân thiltihte ‘tel lo vin’ mi sualte chu thiamchantîr an ni ta tiin a tlip thei ta a ni.

Ngaihtuah Teh: Thuâwihna thiltih vângtein thiamchantîr theih a ni lo. Mahse, chû chuan mi mal rinna takzia leh Pathianin ngaihdam a ni ta tih A puânna chu an nemnghet sî a ni. Chutichungin, mi thenkhat chuan *Rome 3:26, 27*-a Paula thusawia ‘tel lo vin’ tih hian khawngaihna chuan dân leh rinnaa thuâwihna chu nuai bo ta angin an ngai sual mauh mai. Dik taka *Rome 3:24, 25* thû hrilhfiah erawh chuan engati nge chuti lo zâwng zâwk chu a ni sî?

RAHBI 3—A Taka Nunpui Tûr

ZIRTIRTÛTE PUÂL: Sawi tâk ang khân, tûn kâr zirlai hi a lungphûm a ni takmeuh a. Hetah hian kan pâwlte chu chona siamsakin, a Pathian thu zirna leh thurin pawimawh a nihna bâkah, mimal tihthianghlimna atân hêng thutakte hi manthiam a pawimawhzia inhriattîr bawk tûr a ni. Chutiang atân chuan a dawta zawhnate hi chîk taka ngaihtuah tûrin sâwm ang che:

A Taka Nunpui Tûr Zawhnate:

- ① Engtiang kawngtein nge hê Paula thusawi hi ringtûten kohhran leh khawvêl hmâa an nun hmanga an târlan theih ang?
- ② Engtin nge Paula thuchah hian Ellen G. White-in Kristâ nun leh thihnaa thurâwn min pêk thû-ah bengvârna min siamsak? Engtin nge hêng thilte hian sual thiltitheihna leh thiam lova

inhriatna laka chhandamna a taka channa thû-ah bengvârna min siamsak tûr ni ang?

RAHBI 4—Boruak siam rawh

ZIRTIRTÛTE PUÂL: A chungã zawhna pahnihte chhânna atân, in pâwlte chu Paula thusawi leh Ellen G. White-i sawi zâunain Kristâ nun leh thihnain awmzia a neih dân chu sawi tûrin sâwm ang che. *Chatuan Nghahfâk* bûa “Kalvari” leh “A Kin Ta” tih bungte fîmkhur taka ennawn tûrin chona siamsak la. Kan sualte zahngaihna nêna ngaihdamna min hlui theih nâna Pathian rêldikna thil ngiatte chu Kristâ nun thafamkim leh thihnain a tlâk ta tih hi a ziaktu hian a pawm nge a hnâwl zâwk?

Tih Tûr: A chungã zawhna chhânna nei zui tûrin inhmuh khâwmna ruâhman ang che.